

Pohjapatoja ja esimerkkikohteita:

Jokelan Myllynkosken pohjapato ja mylly sijaitsevat Kouvolan Valkealassa, aivan valtatie 15 varrella:

<https://www.saarentojokelan-osakaskunta.net/myllynkosken-historiaa>

Nyt 2017 valmistui Jyrääkosken pohjapato, joka samaa Valkealan vesireittiä:

<https://kouvolansanomat.fi/uutiset/lahella/7d48845e-ec81-4b16-8449-5517b400beba> ja paikan historiaa:

<https://www.saarentojokelan-osakaskunta.net/jyraankosken-historiaa>

Esimerkkejä:

Esimerkiksi Vaalimaanjoen Mattilankoski on palautettu lähelle sitä tilaa, jossa se oli 1800 -luvun lopulla. Koskeen oli rakennettu 1950 -luvun lopulla säännöstelypato. Nyt säännöstely tapahtuu pohjakynnyksen avulla ja alkuperäisen padon rakenteita on käytetty hyväksi, kun pato on vanhan linjauksen mukainen. Patojen ohittamisen, virtavesikunnostusten ja kotiutusistutuksien ansiosta on Vaalimaanjoesta hävinnyt meritaimen saatu palautettua. Lisää taustatieto mm. täältä:

https://fi.wikipedia.org/wiki/Vaalimaanjoen_Mattilankosken_pato.

Kuva 1. Vaalimaanjoen Mattilankoski 2.10.2015 (kuva Manu Vihtonen).

Toinen vastaava hyvä esimerkki löytyy Haminan Summanjoen Laurinkoskelta (Reitkalli). Laurinkosken kalatien kautta vaelluskalat pääsevät kohti joen yläjuoksua, mutta myös vanhan myllylaitoksen kivimuuri ja vesikanava on saatu säilytettyä. Laurinkoskessa on toiminut mylly vuodesta 1812 lähtien. Myöhemmin koskessa on toiminut vesivoimalaitos, joka on poistettu käytöstä vuonna 1965. Nykyinen myllytontin omistaja on kunnostanut patorakenteita ja voimalaitosta vuonna 1979 ja ottanut laitoksen uudelleen käyttöön. Padon ylivirtauspato ja voimalaitoksen yläkanavan rakenteet ovat kalatieaukon jälkeen jääneet ennalleen. Kymijoen vesi- ja ympäristö ry on selvittänyt Summanjoen nousukaloja ja tehnyt myös Laurinkoskella

vaelluskalatutkimuksia vuonna 2017, jotka jatkuvat 2018
(<http://www.kymijoenvesijaymparisto.fi/julkaisut/>).

Kuva 2. Reitkallin Laurinkosken niska-alue ja kalatien yläosa 18.8.2014 (kuva Manu Vihtonen).

Lahden Okeroisissa jauhomyllyn pato poistettiin ja tehtiin tekokoski, pohjapato jne.:

<https://www.lahti.fi/pato-muutettiin-koskeksi-okeroisissa>

Renkajoki on nyt padoista vapaa, kun poistimme viimeisen esteen Vahteristonkoskella:

<https://www.hameensanomat.fi/kanta-hame/renkajoen-vapautus-lahti-unelmasta-usean-vuoden-uurastuksen-jalkeen-kalat-kulkevat-vihdoin-esteitta-790751/>

Pari patoa kierrettiin, padot säilyi ja vedenkorkeus: <https://wwf.fi/tiedotteet/2018/09/wwfn-kaikkien-aikojen-suurin-virtavesihanke-kaynnistynyt-siuntiossa-uhanalaisille-vaelluskaloille-rakennetaan-elintarkeat-kalatiet/>

Katso myös Vehkajoen Myllykosken kalatiesuunnitelma liitteenä ja pohjapatojen toimivuustarkastelu 2014!